

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีต่อการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และ อาจารย์พี่เลี้ยงที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงและสามารถตอบแบบสอบถามได้ในสถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยทำการศึกษาเฉพาะสถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในช่วง 5 ปี ย้อนหลังที่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตรได้ส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามสถานศึกษาต่าง ๆ ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอาชีวศึกษา จำนวน 16 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าร้อยละ (percentage) ผลการวิจัยพบว่า

กระบวนการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของผู้บริหารและอาจารย์พี่เลี้ยงผู้ที่ทำหน้าที่พิจารณาและตัดสินใจรับนักศึกษาฝึกสอนของภาควิชาครุศาสตร์เกษตรมากที่สุดคือ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ (ร้อยละ 78.31) ปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาและตัดสินใจรับนักศึกษาฝึกสอน

ของภาควิชาครุศาสตร์เกษตรมากที่สุด คือ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของอาจารย์ที่เลี้ยง (ร้อยละ 85.54) รายวิชาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ในระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 55.56) ได้แก่ วิชาหลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป การประมง หลักพืชกรรม และวิชาอุตสาหกรรม เกษตร ส่วนระดับขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ ได้แก่ รายวิชาเกษตรด้านพืช (ร้อยละ 73.21) รายวิชาด้านงาน ประดิษฐ์ (ร้อยละ 71.43)

กระบวนการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การปฐมนิเทศ นักศึกษา (ร้อยละ 81.82) และสอบถามความพร้อมของสถานศึกษาในการรับนักศึกษา (ร้อยละ 78.31) สำหรับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนอาจารย์นิเทศก์ควรมีการนิเทศการฝึกสอนอย่างน้อยที่สุด 2 ครั้งต่อ ภาคเรียน (ร้อยละ 56.63) ส่วนคุณสมบัติของอาจารย์นิเทศก์ที่ต้องการมากที่สุด คือ มีเวลามากพอที่จะ ไปนิเทศได้ (ร้อยละ 48.19) และวิธีการประเมินผลการสอนที่มีประสิทธิภาพดีที่สุด คือ ยึดถือตาม อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ที่เลี้ยงเท่า ๆ กัน (ร้อยละ 72.29)

ปัญหาที่พบในการรับนักศึกษาฝึกสอน ในด้านนักศึกษาฝึกสอน คือนักศึกษาขาดความ รับผิดชอบ ขาดความพร้อม (ร้อยละ 10.84) ปัญหาในด้านอาจารย์ที่เลี้ยง คือ ไม่ติดตามและให้ คำแนะนำอย่างต่อเนื่องและขาดการเอาใจใส่ต่อนักศึกษาฝึกสอน และนักเรียน (ร้อยละ 2.41) ปัญหาใน ด้านอาจารย์นิเทศก์ คือ ไปนิเทศน้อยครั้งและไม่ตรงตามเวลา (ร้อยละ 8.43) ปัญหาในด้านสถานศึกษา คือ ไม่สามารถจัดวิชาให้ฝึกสอนได้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา (ร้อยละ 8.43) ส่วนปัญหาใน ด้านกระบวนการจัดการฝึกสอน คือ การประสานงานระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงกับอาจารย์นิเทศก์ (ร้อยละ 3.61)

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่สถานศึกษาต้องการ ในด้านคุณลักษณะโดยทั่วไปที่สำคัญ มากที่สุด คือ มีมนุษยสัมพันธ์ดี (ร้อยละ 40.96) สำหรับคุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถ ที่ สำคัญมากที่สุด คือ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ (ร้อยละ 98.80) มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรที่จะสอน (ร้อยละ 85.54) และวิเคราะห์หลักสูตรได้ (ร้อยละ 80.72) ส่วนคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้าน วิชาเกษตร/คหกรรม/อุตสาหกรรมเกษตรที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ มีความสามารถในการ ควบคุมดูแลให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในวิชาเรียนได้ (ร้อยละ 95.18) มีทักษะการปฏิบัติงานเกษตร/คหกรรม/ อุตสาหกรรมเกษตรในวิชาที่สอน (ร้อยละ 91.57) และมีความรู้ในเนื้อหาวิชาการเกษตร/คหกรรม/ อุตสาหกรรมเกษตรที่สอน (ร้อยละ 87.95)

ความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเกษตร/คหกรรม/อุตสาหกรรม เกษตรพบว่านักศึกษาฝึกสอนมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี (ร้อยละ 81.93) อย่างไรก็ตาม นักศึกษาควรมีความรู้ความสามารถด้านพืชศาสตร์ในเรื่องการปลูก การบำรุงพืชมากที่สุด

(18.07) ส่วนด้านสัตวศาสตร์ควรมีความรู้เรื่องการเลี้ยงสัตว์มากที่สุด (ร้อยละ 13.25) ด้านคหกรรม/อุตสาหกรรมเกษตร ควรมีความรู้เรื่องอาหารมากที่สุด (ร้อยละ 20.48) และควรมีความรู้ด้านอื่น ๆ อีก คือ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ (ร้อยละ 1.20) ส่วนในการใช้เครื่องมือนักศึกษาฝึกสอนควรมีข้อพึงปฏิบัติในการใช้เครื่องมือมากที่สุด คือ ควรมีเครื่องมือประกอบการสอนเพื่อช่วยในการถ่ายทอดความรู้ (ร้อยละ 84.34)

นักศึกษาฝึกสอนมีบุคลิกภาพที่แสดงออกถึงความเป็นครูในระดับมาก (ร้อยละ 61.45) อย่างไรก็ตามนักศึกษาที่เคยฝึกสอนในสถานศึกษาควรพัฒนาบุคลิกภาพในเรื่องการวางตัวกับนักเรียนอย่างเหมาะสมให้มากที่สุด (ร้อยละ 46.99) นอกจากนี้แล้วต้องการให้นักศึกษาที่จะทำการฝึกสอนควรมีความกระตือรือร้นในการทำงานมากที่สุด (ร้อยละ 92.77) ต้องมีความรู้และเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับจรรยาบรรณครู (ร้อยละ 77.12) ในด้านความสามารถพิเศษนักศึกษาฝึกสอนควรมีความสามารถในการจัดทำป้ายและบอร์ดนิทรรศการ (ร้อยละ 81.82)

ผลการวิจัยนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่อภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยสมควรจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีความพร้อมในด้านความรู้ความสามารถในการ 1) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ 2) มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรที่ตนเองจะสอน 3) วิเคราะห์หลักสูตรได้ 4) มีความสามารถควบคุมดูแลให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในวิชาเรียนได้ 5) มีทักษะการปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่สอน 6) มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน

220850

The purposes of this research was to study the opinion of administrators and mentor teachers toward teaching experience management of department of Agricultural Education (AGED), faculty of Industrial Education (IDED), King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang (KMUTL). Populations were administrators and mentor teachers who were delegated from schools that taking care of student teachers of the AGED department and who were able to answer the questionnaires. This research was studied in five year backwards of 16 schools both general education level and vocational education level which the AGED department sent student teachers to practice teaching. Data were collected through questionnaires and analyzed by employing frequency, mean and percentage.

Findings revealed that in the process of teaching experience management, the most (78.31%) who considered and decided in accepting the student teacher from the AGED department were

assistant or associate principal. Most of factors in consideration and decision in accepting the student teacher from the AGED department were knowledge, ability and experience of mentor teacher (85.54%). Most of subjects that administrators and mentor teachers in vocational school offered for student teachers to teach were principle of animal production, fishery, plant production, agro-industry (55.56%), in secondary school were agricultural about plant (73.21%) and invention (71.43%).

The most important in the process of teaching experience management were an orientation for student teachers (81.82%) and a readiness of school in accepting student teachers (78.31%). The supervisor should supervise student teachers at least twice a semester (56.63%). The most qualification requirement of supervisor was having enough time to supervise student teachers (48.19%). The best effectiveness of teaching practice evaluation of student teachers was equality of supervisor and mentor teacher (72.29%).

The problem in accepting student teachers, for student teacher side had not responsibilities and readiness. (10.84%), for mentor teacher side was not follow up and discontinued advice including no taking care of student teachers and students, for supervisor side was less of supervision and no punctuality (8.43%), for school side was not able to arrange subjects congruence to meet the need of student teachers (8.43%), for process of teaching experience management side was coordinating between mentor teachers and supervisors (3.61%).

The most qualification requirement of student teachers, in general qualification side was human relations (40.96%), in knowledge and ability side was to make study plan (98.80%), to have knowledge in curriculum (85.54%) and, to analyze curriculum (80.72%), in content side such as agriculture, home economics and agro-industry was to conduct students in practices (95.18%), to have skill in agriculture/home economics/agro-industry practices (91.57%) and, to have knowledge in agriculture/home economics/agro-industry contents (87.95%) .

Concerning to knowledge, ability and skill in agricultural/economics/agro-industry practice of student teachers were good (81.93%). However, student teacher should have knowledge and ability about plant production (18.07%), animal production (13.25%), food sciences (20.48%), and sufficiency economy and new theory agriculture (1.20%). Otherwise student teachers should have teaching instruments for transferring the knowledge (84.34%).

The personality of student teachers was good (61.45%). However the student teachers who had taught in the school should develop personality for taking action as a teacher appropriately (46.99%). The student teacher candidates should be enthusiastic in working (92.77%) and, having knowledge and understanding in teacher professional ethics (77.2%). Besides student teachers should have a talent in painting and making board of exhibition (81.82%).

Recommendations to the AGED department, the IDED faculty, KMITL in teaching-learning management for readiness both knowledge and ability of students were 1) to make study plan 2) to have knowledge in curriculum 3) to analyze curriculum 4) to conduct students in practices 5) to have skill in agriculture/home economics/agro-Industry practices 6) to have knowledge in agriculture/home economics/agro-industry contents.